

[itobiad], 2019, 8 (4): 3021/3053

**Okul Öncesi Dönemde Çocuk Oyunlarındaki Değer Unsurları:
Sınıf Yönetimine Yansımaları ¹**

Value Elements in Children's Plays in Pre-school Period:
Reflections on Classroom Management

Ertuğ CAN

**Doç.Dr. Kırklareli Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi,
Assoc. Prof., Kırklareli University, Science and Literature Faculty**
ertugcan@gmail.com

Orcid ID: 0000-0002-0885-9042

Mustafa GÜNAYDI

**Öğr.Gör. Kırklareli Üniversitesi
Ins. Kırklareli University**
gunaydimustafa@gmail.com

Orcid ID: 0000-0002-3277-7610

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü / Article Type	: Araştırma Makalesi / Research Article
Geliş Tarihi / Received	: 04.09.2019
Kabul Tarihi / Accepted	: 12.12.2019
Yayın Tarihi / Published	: 21.12.2019
Yayın Sezonu	: Ekim-Kasım-Aralık
Pub Date Season	: October-November-December

Atıf/Cite as: CAN, E, Günaydı, M. (2019). Okul Öncesi Dönemde Çocuk Oyunlarındaki Değer Unsurları: Sınıf Yönetimine Yansımaları. İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi, 8 (4), 3021-3053. Retrieved from <http://www.itobiad.com/tr/issue/49747/615618>

İntihal /Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelenmiş ve intihal içermediği teyit edilmiştir. / This article has been reviewed by at least two referees and confirmed to include no plagiarism. <http://www.itobiad.com/>

Copyright © Published by Mustafa YİĞİTOĞLU Since 2012 - Karabuk University, Faculty of Theology, Karabuk, 78050 Turkey. All rights reserved.

¹ Bu araştırma, Kırklareli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nün 14.12.2018 tarih ve 06 sayılı Etik Kurulu Onayı ve Kırklareli İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nün 14.02.2019 tarih ve E.3207321 sayılı araştırma izni ile yürütülmüştür.

Okul Öncesi Dönemde Çocuk Oyunlarındaki Değer Unsurları: Sınıf Yönetimine Yansımaları ²

Öz

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine göre, okul öncesi dönemde oynanan oyunların içerdiği değer unsurlarını ve bunun sınıf yönetimine yansımalarını incelemektir. Araştırma nitel araştırma deseninde tasarlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Kırklareli il merkezinde görevli 29 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın verileri görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Araştırmanın verileri içerik analizi kullanılarak analiz edilmiş ve verilerin analizi sonucu 11 tema belirlenmiştir. Katılımcılara göre, çocuk oyunlarında yer alan değer unsurlarının sınıf yönetimine bazı olumlu yansımaları bulunmaktadır. Bunlar sırasıyla, problemli davranışların azalması, sınıfta düzenin sağlanması, arkadaşlık bilincinin gelişmesi, saygı, iletişim, kurallara uyum ve paylaşımdır. Öğretmenler, oyunlardaki değer unsurları ile sınıf yönetiminde karşılaşılan iletişim, öz düzenleme becerileri ve arkadaşlık konusundaki sorunların çözümünü beklemektedir.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Yönetimi, Okul Öncesi Eğitim, Öğretmen, Oyun, Değerler.

Value Elements in Children's Plays in Pre-school Period: Reflections on Classroom Management

Abstract

The purpose of this study is to examine the value elements included in pre-school period plays and their reflections on classroom management, according to the views of pre-school teachers. The study has been designed in a qualitative research pattern. The study group consists of 29 pre-school teachers working in the city center of Kırklareli in the 2018-2019 academic year. The data of the study have been collected via interview method. The data have been analyzed using content analysis and 11 themes have been determined as a result of the data analysis. According to the participants, the value elements included in children's plays have some positive reflections on classroom management. They are; reduction of problematic behaviors, ensuring order in the classroom, development of friendship awareness, respect, communication, compliance with rules and sharing, respectively. Teachers expect to solve problems such as communication, self-regulation skills and friendship encountered in classroom management, via value elements in plays.

Keywords: Classroom Management, Pre-school Education, Teacher, Play, Values.

² Bu araştırmanın verileri, Doç.Dr.Ertuğ CAN'ın danışmanlığında yürütülen ve tamamlanan 2. Yazarm Yüksek Lisans Tezinden üretilmiş olup, ayrıca geliştirilmiş ve güncellenmiştir. Bu araştırma ayrıca, 19-22 Haziran 2019 tarihleri arasında Ankara'da düzenlenen VIth International Eurasian Educational Research Congress'de sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Giriş

Oyun, insanın doğumundan başlayarak hayatı boyunca devam eden önemli bir faaliyettir. Özellikle, çocukluk döneminde, çocukların ilgilendiği en önemli faaliyetlerin başında oyun gelmektedir. Bilir ve Dönmez'e (1995) göre oyun, belirli bir hedefe yönelik olan veya olmayan, kurallı veya kuralsız uygulanabilen ancak, tüm durumlarda çocuğun arzusuyla hoşlanarak katıldığı, fiziksel, bilişsel, dil, duygusal ve sosyal gelişimin temeli olan, gerçek hayatın bir parçası ve çocuğun etkin olduğu bir öğrenme sürecidir. Literatür incelemelerine (Frost, 2012; Gelen & Özer, 2010; Pehlivan, 2012; Goldstein, 2012; Yavuzer, 2000) göre, oyun, çocuğun fiziksel yeteneklerini geliştirmede, psikolojik durumunu anlamada, kişiliğinin pozitif yönde geliştirilmesinde aktif bir rol oynamaktadır. Aynı zamanda oyun, çocuğun eğlenmesini, öğrenmesini, sosyal ve zihinsel becerilerinin gelişmesini sağlayan önemli bir kaynak konumundadır. Oyun, özellikle okul öncesi dönemde çocukların fiziksel, duygusal, zihinsel ve sosyal gelişimlerine önemli katkılar sağlamaktadır. Ayrıca, çocuklar saygı, sevgi ve hoşgörü gibi değerleri oyun yardımıyla elde edebilmektedir. Oyun ile ilgili olarak geçmişten günümüze kadar çok farklı tanımlamalar yapılmış ve teoriler geliştirilmiştir.

Okul öncesi dönemde, eğitim etkinlikleri genellikle oyun temelinde yürütülmektedir. Özellikle, çocuk oyunlarında yer alan değer unsurları, okul öncesi dönemde çocukların gelişimleri ve davranışları ile öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerini önemli derecede etkilemektedir. Literatür incelemelerine (Akbaş, 2004; Acat & Aslan, 2012) göre, değerler, ekonomik, bilimsel, estetik, sosyal, politik, etik, dinî, geleneksel ve ulusal olarak sınıflandırılmaktadır. Bills & Husbands'a (2005), göre değer, bir toplumda benimsenen veya kabul gören düşünce, duygu, davranış ve kurallardır.

Okul öncesi eğitime yönelik gerçekleştirilen değişik araştırma bulgularına (Kozikoğlu, 2017; Erkuş, 2012; Uzun & Köse, 2017; Ogelman & Sarıkaya, 2015; Pekdoğan & Korkmaz, 2017; Tarkoçin, Berktaş & Uyanık Balat, 2013; Aral & Kadan, 2018) göre, okul öncesi eğitimde çocuklara kazandırılması gereken temel değerler; saygı, sevgi, paylaşım, dürüstlük, yardımlaşma, hoşgörü, adalet, merhamet, özgürlük, eşitlik, dostluk şeklinde ifade edilmiştir. Köylü'ye (2016) göre, değerler öğretilebilen ve öğrenilebilen unsurlardır. Gündüz, Aktepe & Uzunoğlu'na (2017) göre, okul öncesi dönemde eğitsel oyunlar yardımıyla çocuklar hem eğlenmekte, hem de doğal yollardan bazı değerleri kazanabilmektedir. Bircan & Dilmaç'ın (2016) belirttiği gibi, okullarda değerler eğitimine yer verilmesi, toplumun bu ihtiyacının karşılanması bakımından önem taşımaktadır. Ancak, tüm öğretim kademelerinde olduğu gibi, okul öncesi eğitimde de etkili öğrenme ve öğretme faaliyetlerinin yerine getirilmesinde, değerlerin kazandırılmasında, öğrencilerde olumlu tutum ve davranışların geliştirilmesinde sınıf yönetiminin büyük etkisi, katkısı bulunmaktadır.

Başar'a (2011, s.6) göre, sınıf yönetimi, eğitim yönetimi sıradızinin ilk ve temel basamağıdır. Sınıf yönetimi, hazırbulunluşluk düzeyleri benzer insan grubunun yönetilmesidir. Eğitim yönetiminin kalitesi, büyük ölçüde, sınıf yönetiminin kalitesine bağılıdır. Erden'e (2001, s.18) göre ise sınıf yönetimi, sınıfta hedefler doğrultusunda öğretim ve öğrenmenin meydana gelebilmesi için, öğretmenin öğrenme çevresi ve öğrenci davranışlarını düzenlemesi, kontrol etmesi ve değıştirmesiyle ilgili teknik ve etkinlikler bütünüdür.

Bu bağlamda, okul öncesi eğitimde kalitenin sağlanabilmesi, öğrencilerin hayata hazırlanabilmelerinde, öğretmenlerin etkili sınıf yönetimi becerilerine sahip olmalarının önemli olduğı söylenebilir. Okul öncesi dönemde görevli öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinde oyun ve oyun içinde yer alan değerlerin önemli bir yere sahip olduğı bilinmektedir. Özellikle, sınıfta istenmeyen davranışların önlenmesi ve değıştirilmesinde, sınıfta olumlu ilişki düzenlerinin sağlanmasında, sınıfın öğretim ortamının olumlu hale getirilmesi ve istenilen davranışların kazandırılmasında değerler, önemli katkılar sağlayabilir. Bu durum, öğretim kademeleri dikkate alındığında, okul öncesi eğitimde daha büyük önem taşımaktadır. Öğrencinin sınıfın en önemli değışkenlerinden biri olduğı unutulmamalıdır.

Öğretmenlerce desteklenen açık ve dolaylı değerler ile değerler eğitiminde kullanılan sınıf yönetimi teknikleri arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır. Kullanılan esnek metotlar, işbirliğı stratejileri, disiplin kodları, öğretmenin öğrencilerin hepsine eşit bir şekilde muamele etmesi gibi konular hem değerler eğitimi, hem de sınıf yönetimi bakımından önemli sayılmaktadır (Stephenson, 1997, s.89-90). Özellikle, okul öncesi eğitimde görevli öğretmenlerin, çocuklara toplumsal ve evrensel değerlerin yanında, olumlu tutum ve davranışlar kazandırabilmesi, etkili bir öğrenme öğretme sürecini gerçekleştirebilmeleri için etkili sınıf yönetimi becerilerine sahip olmaları ve uygulamaları büyük önem taşımaktadır. Aydın (2017, s.5), öğretmenlerin sınıfta izlemleri gereken modelin katılımcı ve esnek yapılandırılmış çağdaş yaklaşım olduğunu ve öğrencilerin duygusal, düşünsel ve zihinsel gelişimlerine uygun bir yaklaşım sergilenmesinin önemli olduğunu belirtmektedir. Ayrıca, sınıfın; öğrenci, öğretmen, ders programları, eğitim ortamı, okul, çevre ve aile gibi faktörlerin etkileşim alanı olduğı belirtilmektedir. Bu bağlamda, okul öncesi eğitimde görevli öğretmenlerin çocuklara olumlu tutum ve davranış ile değer kazandırmada çağdaş yaklaşımı ve sınıfı etkileyen faktörleri esas almalarının faydalı olacağı belirtilebilir.

Başar'a (2011, s.7) göre, sınıf yönetiminin içeriğı "sınıf ortamının fiziksel düzeni", "plan-program etkinliklerinin yönetimi", "zaman düzenine yönelik etkinlikler", "ilişki düzenlemeleri" ve "davranış düzenlemeleri" gibi etkinliklerden oluşmaktadır. Bu bağlamda, okul öncesi eğitimde çocuklara, oyun içinde yer alan değerler başta olmak üzere, etkili öğrenme ve öğretme ile olumlu tutum ve davranışların kazandırılabilmesinde, öğretmenlerin bu

bilgi ve becerilere sahip olmaları da büyük önem taşımaktadır. Yani, okul öncesi eğitim öğretmenleri gerek hizmet öncesi eğitim, gerekse hizmet içi eğitim yoluyla veya bireysel çabalarıyla, sınıfın fiziksel düzeni, plan-program etkinlikleri, sınıfta zaman yönetimi, öğrencilerin gelişim özellikleri, öğrencilerin ilişki ve davranış düzenlemeleri konularında yetişmiş olmaları gerekmektedir. Çünkü, okul öncesi dönemde, sınıf içi gürültünün azaltılmasında, düzenin sağlanmasında, kuralların benimsetilmesinde, plan-program etkinliklerinin gerçekleştirilmesinde ve toplumun beklediği olumlu tutum ve davranışların geliştirilmesinde, çocukların belli değerleri kazanmış olmalarının önemli katkısı bulunmaktadır. Bu noktada, etkili sınıf yönetiminin okul öncesi dönemde çocukların kendilerinden beklenen toplumsal ve evrensel değerler başta olmak üzere, olumlu tutum ve davranışların kazandırılmasında olumlu katkıları olacağı belirtilebilir. Benzer şekilde, okul öncesi dönemde çocukların belli değerleri gerek ailede, gerekse okulda kazanmış olmalarının sınıf yönetiminin etkililiği üzerinde olumlu katkıları olacağı söylenebilir. Yani, okul öncesi eğitimde oyunların içinde yer alan değerlerin kazandırılması ile sınıf yönetimi arasında doğrudan bir ilişki olduğu belirtilebilir. Bu bağlamda, okul öncesi eğitimde öğretim yöntemi olarak da kullanılan, oyunlarda yer alan değerlerin neler olduğunun belirlenmesi ve bu değerlerin okul öncesi dönemde sınıf yönetimine ne tür yansımalarının olduğunun belirlenmesi büyük önem taşımaktadır.

Amaç

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine göre, okul öncesi dönemde oynanan oyunların içerdiği değer unsurlarını belirlemek ve bu değer unsurlarının sınıf yönetimine yansımalarını incelemektir.

Problem Cümlesi

Okul öncesi dönemde oynanan oyunların içerdiği değer unsurları ve bu değerlerin sınıf yönetimine yansımaları nelerdir?

Alt Problemler

- 1-Okul öncesi öğretmenleri "sınıf yönetimi" kavramını nasıl algılamaktadır?
- 2-Okul öncesi öğretmenleri "oyun" kavramını nasıl algılamaktadır?
- 3-Okul öncesi öğretmenlerinin etkinliklerinde oyunlara yer verme durumları ne düzeydedir?
- 4-Okul öncesi dönemde oynanan oyunların içinde bulunan değer unsurları nelerdir?
- 5-Okul öncesi dönemde oynanan oyunların sınıf yönetimine yansımaları nelerdir?
- 6-Okul öncesi dönemde oynanan oyunların içinde bulunan değer unsurlarının sınıf yönetimine yansımaları nelerdir?

7-Öğretmen görüşlerine göre, sınıf yönetiminde önemli olan değerler nelerdir?

8-Okul öncesi dönemde oyunlarda yer alan değerler, öğretmenlerin sınıf yönetiminde karşılaştıkları hangi sorunlara çözüm olabilir?

9-Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetiminde karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerileri nelerdir?

Araştırmanın Önemi

Bu araştırma; okul öncesi eğitim sürecinde eğitim-öğretimin kalitesini belirleyen önemli öğelerden biri olan sınıf yönetiminin; çocukluk çağının vazgeçilmez unsuru olan oyun ve oyunlar içerisinde bulunan değer unsurları ile ilişkisini ortaya koymak açısından önem taşımaktadır. Ayrıca, bu araştırma, çocuk oyunlarında hangi değer unsurlarının bulunduğunu belirleyerek, bu değer unsurlarının sınıf yönetimine ne tür yansımaları olduğunun ortaya konulması bakımından da büyük önem taşımaktadır. Bu araştırmanın, öğretmen görüşlerine göre ve daha kapsamlı veriler elde etmek amacıyla, nitel araştırma yöntemi ile gerçekleştirilmiş olması da önemli görülmektedir. Ayrıca, literatür incelemelerinde, doğrudan bu konu ile ilgili olarak çocuk oyunlarında yer alan değer unsurlarının sınıf yönetimine ne tür ve nasıl bir yansıması olduğuna yönelik herhangi bir araştırmaya ulaşılamaması veya çok sınırlı sayıda araştırmanın bulunması, bu araştırmanın önemini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, bu araştırma bu alandaki ilk araştırmalardan biri olması bakımından da önemli görülmektedir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada bilimsel araştırma yöntemlerinden nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel olarak yürütülen araştırmalarda gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi veri toplama teknikleri kullanılmakta, algılar ve olayların doğal ortamda gerçekçi olarak ve bütüncül bir şekilde ortaya konulmasına yönelik bir süreç izlenmektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Araştırma, nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseninde yürütülmüştür. Olgubilim kendi yaşam dünyalarının bilinçli deneyimi; yani gündelik hayat ve sosyal eylemidir. Bu tip araştırmalarda (Patton, 2002), varsayım ve paylaşılmış deneyimlerde özün özü vardır. Bunlar, sıklıkla deneyimlenen bir olgu (fenomen) yoluyla anlaşılan ana anlamlardır. Farklı insanların deneyimleri araç içine alınır, analiz edilir ve olgunun (fenomenin) gerçeğini tanımlamak için karşılaştırılır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu; 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Kırklareli il merkezinde görev yapan okul öncesi öğretmenlerinden amaçlı örnekleme

yöntemlerinden kolay ulaşılabilir durum örnekleme ile seçilen 29 öğretmen oluşturmaktadır. Kolay ulaşılabilir durum örnekleme, araştırmaya hız ve pratiklik kazandırmaktadır. Çünkü bu yöntemde araştırmacı, yakın olan ve erişilmesi kolay olan bir durumu seçmektedir. Amaçlı örnekleme modelinde temel amaç, araştırmannın konusunu oluşturan kişi, olay ya da durum hakkında ve belirli bir amaç doğrultusunda derinlemesine bilgi toplamaktır (Özdemir, 2010). Yapılan görüşmeler derinlemesine bilgi içermekte ve bu yüzden verilerin daha etkin bir şekilde analiz edilebilmesi için 29 kişiden oluşan çalışma grubu yeterli bulunmuştur.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırma için yarı yapılandırılmış görüşme formu geliştirilmiştir. Görüşme formu araştırma problemi ile ilgili tüm boyutların ve sorunların kapsanmasını güvence altına almak için geliştirilmiş bir yöntem olarak ifade edilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2005, s.122).

Nitel yöntemlerden en sık kullanılan yöntem görüşmedir (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Görüşme, insanların zihinlerinde oluşanları ortaya çıkarmak için kullanılan ya da kavramsal yapılarına girerek duygu, düşünce, eğilim, inanç ve değer yargılarını tespit etmeyi sağlayan veri toplama araçlarının en etkililerinden birisidir (Ekiz, 2009). Görüşmede kullanılan temel yöntem sözlü iletişimdir. Görüşmeler yapılandırılmış görüşme, yarı- yapılandırılmış görüşme ve yapılandırılmamış görüşme olarak sınıflandırılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2005).

Bu çalışmada, yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak görüşmeler yapılmış ve veriler toplanmıştır. Hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formunun iç geçerliğini sağlamak için görüşme formu dört alan uzmanının görüşüne sunulmuş ve gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra görüşme formunun son haline karar verilmiştir. Beş öğretmenle pilot görüşme yapılmış, daha sonra soruların anlaşılabilir olup olmadığı, verilen cevapların ölçülmek istenenleri ölçüp ölçmediğinin belirlenmesi için görüşme esnasında kaydedilen sesler yazılı biçime dönüştürülmüştür. Bu bilgi ışığında, hazırlanan görüşme formu araştırmanın alt problemlerini kapsayacak şekilde 6'sı demografik, 10 tanesi de açık uçlu olmak üzere 16 sorudan oluşmaktadır. Araştırmaya başlanmadan önce gerekli yasal izinler ve etik kurul onayı alınmıştır.

Verilerin Toplanması

Araştırmanın verileri, 11 Şubat 2019 – 30 Mart 2019 tarihleri arasında gönüllülük esasına göre araştırmaya katılım sağlayan 29 kişiden yüz yüze görüşme yoluyla toplanmıştır. Görüşmeler yaklaşık olarak 30-50 dakika sürmüştür. Görüşme kapsamında elde edilen veriler, araştırmacılar tarafından anlık olarak not alınarak kaydedilmiş ve daha sonra elde edilen veriler kontrol edilerek bilgisayar ortamına aktarılmıştır.

Görüşmenin güvenilirliğini sağlamak amacıyla, araştırma sonucunda elde edilen veriler üzerinde değişiklik yapılmadan ham veriler okuyucuya sunulmuştur. Araştırma kapsamında görüşme yapılan kişilerin kimlikleri gizli tutulmuş ve öğretmen görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılmış, K1, K2, K3... şeklinde kodlanarak sunulmuştur.

Verilerin Analizi

Araştırmanın verileri içerik analizi tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Yazılı dokümanların incelenmesinde en sık kullanılan teknikler içerik analizi ve eleştirel söylem analizidir. Bununla birlikte, bu yöntemler sadece yazılı dokümanların incelenmesinde değil, görüşme, film, görüntü ve benzeri materyalin içeriğinin çözümlenmesinde de kullanılmaktadır.

İçerik analizinde tümdengelimci bir yol izlenmektedir. İçerik analizinde araştırmacı, öncelikli olarak araştırmanın konusuyla ilgili kategoriler oluşturmaktadır. Daha sonra, incelemiş olduğu veri setinde, bu kategoriler içerisine giren kelime, cümle ya da resimleri saymaktadır. Kategori geliştirme aşamasında araştırmacının dikkatli olması ve aynı metin üzerinden benzer bir araştırma yürütmeyi planlayan başka araştırmacıların da aynı sonuçlara ulaşabilecekleri türden uygun kategoriler geliştirmesine olanak sağlamaktadır (Silverman, 2001).

Olgubilim araştırmalarında veri analizi, yaşantıları ve anlamları ortaya çıkarmaya yöneliktir. Bu amaçla yapılan içerik analizinde, verinin kavramsallaştırılması ve olguyu tanımlayabilecek temaların ortaya çıkarılması çabası vardır. Sonuçlar, betimsel bir anlatım ile sunulur ve sık sık doğrudan alıntılara yer verilir. Bunun yanında ortaya çıkan temalar ve örüntüler çerçevesinde elde edilen bulgular açıklanır ve yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2005).

Nitel araştırmalarda, veriler dört basamakta analiz edilir: (1) Verilerin kodlanması, (2) Temaların oluşturulması, (3) Kodların ve temaların düzenlenmesi, (4) Bulguların tanımlanması ve yorumlanması (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Araştırma verilerinin toplanması sonucunda 10 tema ve bu temalara bağlı olarak kodlar oluşturulmuştur. İç geçerliği sağlamak için, hazırlanmış olan sorular alandan 4 uzmanın değerlendirmesine sunulmuş, uzmanlarca gerek görülmeyen bazı sorular çıkartılmıştır. Uzmanlarca görüş birliği sağlandıktan sonra görüşme formu uygulamaya sokulmuştur (Creswell ve Miller, 2000; akt. Kılıç ve Arslan, 2016). Araştırmada yanlılık yaşanmaması için katılımcıların görüşleri olduğu gibi kaydedilmiş, ayrıca araştırmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla, katılımcı görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılarak bulgular bölümünde sunulmuştur. Araştırmacıların okul öncesi eğitim alanında çalışmış olmaları, gerekli bilgi ve beceriye sahip olmaları da yanlılığın önlenmesi ve güvenirliliğin sağlanmasında önemli bir faktördür. Ayrıca, araştırmanın dış güvenirliliğini (teyit edilebilirlik) sağlamak için, görüşme formunu geliştirme süreci ve bu süreçte yararlanılan kaynaklar kaydedilmiştir. Verilerin analizi sonucu

ortaya çıkan 11 tema ve bu temalara bağlı kodlar tablolar halinde analizleri ile birlikte bulgular kısmında ayrıntılı olarak sunulmuştur.

Bulgular

Araştırmaya katılan öğretmenlerin demografik durumları incelendiğinde, 26'sı kadın, 3'ü erkek olmak üzere toplam 29 kişinin araştırmaya katıldığı ve katılımcıların genellikle 20-40 yaş aralığında (24 kişi) olduğu, ayrıca çoğunluğunun (20 kişi) kadrolu olarak görev yaptığı görülmektedir. Ayrıca, katılımcıların büyük bir çoğunluğu (23 kişi) lisans mezunu olup, çoğunluğu (17 kişi) Bağımsız Anaokullarında, bir bölümü (12 kişi) ise ilkokullardaki ana sınıflarında görev yapmaktadır. Öğretmenlerin meslekî kıdemleri incelendiğinde, 16 yıl ve üstü kıdeme sahip 11 öğretmen, 6-10 yıl kıdeme sahip 10 öğretmen, 1-5 yıl kıdeme sahip 5 öğretmen ve 11-15 yıl kıdeme sahip 3 öğretmen bulunmaktadır.

Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Algısı

Katılımcıların "Okul öncesi dönemde sınıf yönetimi kavramı sizin için ne ifade etmektedir?" sorusuna verdikleri cevaplara göre oluşturulan, öğretmenlerin sınıf yönetimi algıları ile ilgili tema ve bu temalara bağlı kodlar Tablo.1'de gösterilmiştir.

Tablo. 1 Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Algısı Dağılımları

Tema 1: Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Algısı	
Katılımcı Görüşlerine Göre Kodlar	Kişi Sayısı(f)
İletişim	8
Kurallar	7
Düzen	7
Öğretmen Hâkimiyeti	5
İşbirliği	3
Etkili Etkinlik Uygulamak	2
Tutarlılık	2
Çocuk Merkezli Olmak	2
Disiplin	2
Etkili Rehberlik	1
Yaş Grubu Eşitliği	1

Tablo.1'de görüldüğü gibi, öğretmenler sınıf yönetimini; genellikle iletişim, kurallar ve düzen olarak algılamaktadır. Ayrıca, katılımcılar sınıf yönetimini öğretmen hâkimiyeti, işbirliği, etkili etkinlik uygulama, tutarlılık, çocuk merkezli olma, disiplin, etkili rehberlik ve yaş grubu eşitliği olarak algılamaktadır.

Katılımcıların konu ile ilgili örnek ifadeleri aşağıda sunulmuştur:

“Sınıf yönetimi bana göre sınıfla ilgili her şeydir. Disiplin, iletişim ve kuralların bu konuda çok önemli olduğunu ve çocukların ihtiyaçlarının göz önünde bulundurulması gerektiğini düşünüyorum” (K20). Bu katılımcı, görüşleri ile sınıf yönetiminde disiplin, iletişim, kurallar ve çocuk merkezli olmanın önemine vurgu yapmıştır.

“Sınıftaki huzurlu ortam demek bana göre. Tamamen öğretmen ve öğrenci arasındaki bağa bağlıdır. Bu bağ, sevgi bağı olmalı. Öğrenci öğretmeni, öğretmen de öğrenciyi sevdiği zaman her şey yolunda gidiyor. Sükûnet önemli, yani öğretmenin sınıfta bağırarak konuşmaması gerekiyor” (K24). Bu katılımcı, görüşleri ile sınıf yönetiminde düzen, iletişim, çocuk merkezli olmak ve disiplinin önemine vurgu yapmıştır.

“Öğretmenin hâkimiyeti demek. Diğer bir yandan yaş grubu eşitliği çok önemlidir sınıf yönetimi için. Ayrıca, çocukların daha önceden okul öncesi eğitim alıp almaması kural bilinci açısından çok önemli” (K11). Bu katılımcı, görüşleri ile sınıf yönetiminde öğretmen hakimiyeti, yaş grubu eşitliği ve kuralların önemine vurgu yapmıştır.

“Sınıf yönetimi demek, bana göre sevgiye dayalı iletişim demek. Çünkü, çocuklar yaş itibarı ile bağlanma sorunları yaşayabiliyorlar. Bunun en güzel çözümünün sevgi olduğunu düşünüyorum” (K9). Bu katılımcı, görüşleri ile sınıf yönetiminde iletişim ve çocuk merkezli olmanın önemine vurgu yapmıştır.

Öğretmenlerin Oyun Algısı

Katılımcıların “Okul öncesi dönemde oyun kavramı sizin için ne ifade etmektedir?” sorusuna verdikleri cevaplara göre oluşturulan, öğretmenlerin oyun algıları ile ilgili tema ve kodlar Tablo.2’de gösterilmiştir.

Tablo.2 Öğretmenlerin Oyun Algısı

Tema 2: Öğretmenlerin Oyun Algıları	
Katılımcı Görüşlerine Göre Kodlar	Kişi Sayısı(f)
Oyun ile öğrenirler	15
Kendilerini en iyi ifade ettikleri etkinlik	6
Eğlence	5
Çocuğu tanımanın en iyi yolu	5
Sosyalleşme	5
Fazla enerjilerinin boşaltımı	3
Hayata hazırlar	2
Hayal dünyasının gerçeğe yansıması	2
Tüm gelişim alanlarını olumlu etkileme	2
İhtiyaç	2
Yaratıcılık	1

Tablo.2’de öğretmenlerin okul öncesi dönemde “oyun” kavramına yönelik algıları incelendiğinde, çocukların oyun ile öğrendikleri, oyunun kendilerini en iyi ifade ettikleri etkinlik ve oyunun bir eğlence aracı olduğu, çocuğu tanımanın en iyi yolu ve bir sosyalleşme aracı olduğu belirtilmiştir. Ayrıca, çocukların fazla enerjilerinin boşaltımını sağlayan bir etkinlik olduğu, oyunun çocukları hayata hazırladığı, çocuğun hayal dünyasının gerçeğe yansımaları olduğu, tüm gelişim alanlarını etkileyen bir unsur, çocuk için bir ihtiyaç ve oyunun yaratıcılığı geliştiren en önemli etken olduğu belirtilmiştir.

Katılımcıların konu ile ilgili örnek ifadeleri aşağıda sunulmuştur:

“Çocuklar oyun ile hayatı öğreniyorlar. Oyun bir nevi minyatür bir hayat demektir. Oyun ile birlikte kendilerine rol model edinerek kişiliklerini oluşturuyorlar” (K8). Bu katılımcı, görüşleri ile çocukların oyun ile öğrendiklerine, hayata hazırlanma, yaratıcılık ve hayal dünyasının gerçeğe yansımalarına vurgu yapmıştır.

“Bu çocuklar tam oyun çağında. Oyun yoluyla her şeyi öğretebiliyoruz. Oyun çocuğun hem öğrenmesi, hem eğlenceli vakit geçirmesi, hem de sosyalleşmesi için çok önemlidir. Ayrıca, tüm gelişim alanlarını da olumlu etkiler” (K25). Bu katılımcı, görüşleri ile çocukların oyun yoluyla öğrendiklerine, eğlence, sosyalleşme ve tüm gelişim alanlarını olumlu etkilediğine vurgu yapmıştır.

“Ben, en başta çocuklar için çok büyük bir ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Oyun ile rahatlıyorlar, eğleniyorlar ve fazla enerjilerini atıyorlar. Grup dinamiğini sağlamak için oyun çok etkili bir yol. Özellikle, içine kapanık ve pasif çocukların sosyalleşmesi, kendini ifade edebilmesi için en etkili yollardan biri” (K29). Bu katılımcı, görüşleri ile ihtiyaç, eğlence, fazla enerjinin boşaltımı, sosyalleşme ve kendini ifade edebilme kavramlarına vurgu yapmıştır.

“Çocuk hayatı öykünerek öğrenir. Çocuk için oyun kesinlikle bir ihtiyaçtır. Canlandırma yapmak istiyorlar. Hayallerini oyunla gerçeğe dönüştürebiliyorlar” (K23). Bu katılımcı, görüşleri ile kendilerini en iyi ifade ettikleri etkinlik, oyun ile öğrenme, ihtiyaç, yaratıcılık ve hayal dünyasının gerçeğe yansımaları gibi kavramlara vurgu yapmıştır.

Öğretmenlerin Okul Öncesi Sınıflarında Oyun Tercih Durumları

Katılımcıların “Okul öncesi dönemde etkinliklerinizde hangi tür oyunlara yer veriyorsunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara göre oluşturulan, öğretmenlerin oyun tercihleri ile ilgili tema ve kodlar Tablo.3’de gösterilmiştir.

Tablo.3 Öğretmenlerin Tercih Ettikleri Oyun Türleri

Tema 3: Öğretmenlerin Oyun Tercihleri	
Katılımcı Görüşlerine Göre Kodlar	Kişi Sayısı(f)
Kurallı	14
Hareketli	11
Serbest	9
Dramatik	7
Yarışma	7
Müzikli	6
Eğitsel	5
Isındırıcı- dikkat toplayıcı	4
Bahçe	3
Yapılandırılmış	2
Kaynaşmayı sağlayan	1
Beceri geliştiren	1
Eğlendirici	1
Paralel	1

Tablo.3 incelendiğinde; öğretmenlerin sınıflarında en çok kurallı oyun oynatmayı tercih ettikleri görülmektedir. Öğretmenlerin ayrıca sırasıyla hareketli, serbest dramatik, yarışma oyunları, müzikli, eğitsel, ısındırıcı-dikkat toplayıcı, bahçe oyunları ile yapılandırılmış, kaynaşmayı sağlayan, beceri geliştiren, eğlendirici ve paralel oyunları tercih ettikleri görülmektedir.

Öğretmenlerin Sınıflarında Oyuna Zaman Ayırma Durumları

Katılımcıların "Okul öncesi dönemde, etkinliklerinizde oyuna ne sıklıkla yer veriyorsunuz?" sorusuna verdikleri cevaplara göre oluşturulan, öğretmenlerin sınıf etkinliklerinde oyuna yer verme sıklığı ile ilgili tema ve kodlar Tablo.4'de gösterilmiştir.

Tablo.4 Katılımcıların Etkinliklerinde Oyuna Zaman Ayırma Durumları

Tema 4: Öğretmenlerin Etkinliklerinde Oyuna Yer Verme Sıklığı	
Katılımcı Görüşlerine Göre Kodlar	Kişi Sayısı(f)
Günde en az 1	10

Okul Öncesi Dönemde Çocuk Oyunlarındaki Değer Unsurları: Sınıf Yönetimine Yansımaları

Günde en az 2-3	11
Günde en az 4-5	3
Günde en az 5-6	1
Günde en az 8-9	1

Tablo.4 incelendiğinde, öğretmenlerin genellikle (11 kişi) sınıflarında günde en az 2-3 oyun oynattıkları, yine büyük çoğunluğunun (10 kişi) ise günde en az 1 oyun oynattıkları görülmektedir. Günde 4 ve daha fazla oyun etkinliğine yer veren öğretmen sayısının oldukça az (5 kişi) olduğu dikkat çekmektedir.

Oyunun Sınıf Yönetimine Yansımaları

Katılımcıların “Okul öncesi dönemde oynanan oyunların sınıf yönetimine yansımaları nelerdir?” sorusuna verdikleri cevaplara göre oluşturulan, oyunun sınıf yönetimine yansımaları ile ilgili tema ve kodlar Tablo.5’de gösterilmiştir.

Tablo.5 Oyunun Sınıf Yönetimine Yansımaları

Tema 5: Oyunun Öğretmenlerin Sınıf Yönetimine Yansıması	
Katılımcı Görüşlerine Göre Kategoriler	Kişi Sayısı(f)
Sınıf içi olumlu iletişim - etkileşim	11
Kural öğrenimi	9
Etkinlik katılımı ve uyumu	5
Sıra bekleme becerisi	4
Bağlanma	3
Dikkat ve güdü artışı	2
Liderlik	2
Birlik – beraberlik	2
Motivasyon artışı	2
Olumlu davranış kazanımı	1
Zaman tasarrufu	1

Tablo.5 incelendiğinde, öğretmenlere göre, oyunun sınıf yönetimine yönelik en büyük yansıması sınıf içi olumlu iletişim ve etkileşimi geliştirmesidir. Öğretmenlere göre, oyunun sınıf yönetimine diğer yansımaları ise, kural öğrenimi, derslere etkin katılım ve uyum, sıra bekleme becerisi, bağlanma, dikkat ve güdü artışı, liderlik becerisi, birlik-beraberliği sağlama, motivasyon artışı, olumlu davranış kazanımı ve zaman tasarrufu olarak sıralanmıştır.

Katılımcıların konu ile ilgili örnek ifadeleri aşağıda sunulmuştur:

“Oyun sayesinde çocuğun motivasyonu artıyor. Oyunun kendi içerisinde kuralları olduğu için kuralları içselleştiriyor ve böyle olunca, kendi kendinin yönetimini sağlıyor. Mesela, kurallara uymayınca oyun bozuluyor, oyunu bozan kişiyi bana ihtiyaç kalmadan, çoğu zaman diğer arkadaşları uyarıyor”(K23). Bu katılımcı, görüşleri ile motivasyon, kural öğrenimi, etkinliğe katılım ve uyum ile olumlu davranış kazanımı gibi kavramlara vurgu yapmıştır.

“Oyun esnasında öğretmenin davranışları çocuğu çok etkiler. Oyun kurallarını benimseyen çocuk okul kurallarını daha iyi benimser. Aynı zamanda, oyun esnasında kurulan bağ sevgiyi de güçlendiriyor”(K11). Bu katılımcı, görüşleri ile kural öğrenimi, olumlu davranış kazanımı ve bağlanma gibi kavramlara vurgu yapmıştır.

“Dikkat ve güdü konusunda çocukları geliştiriyor. Bu iki kavram, sınıf yönetimi için çok önemli bana göre. Aynı zamanda, çocuklar eğlenerek öğrendiği için pozitif bir sınıf iklimi oluyor ve çocuklar duygularını daha güzel ifade edebiliyor”(K6). Bu katılımcı, görüşleri ile dikkat ve güdü artışı, olumlu davranış kazanımı ve sınıf içi olumlu iletişim kavramlarına vurgu yapmıştır.

“Çocuklar oyun sayesinde beklemeyi öğreniyorlar. Çünkü, okul öncesi dönemde çocukların beklemek gibi sabır gerektiren işleri yapmaları pek kolay olmuyor. Oyunlar sayesinde çocuklar doğal bir şekilde beklemenin önemini kavriyorlar. Aynı zamanda, kendinin farkına varıp söylediklerini daha iyi dinliyorlar”(K4). Bu katılımcı, görüşleri ile sıra bekleme becerisi, etkinliklere katılım ve uyum, olumlu davranış kazanımı gibi kavramlara vurgu yapmıştır.

“Çocuklara olumlu davranış kazandırma sürecinde en çok oyunlardan yararlanıyoruz. Olumlu davranış kazandırmak demek, bir yönüyle daha düzenli ve uyumlu bir sınıf demek. Bu da sınıf yönetimine doğrudan etki ediyor”(K21). Bu katılımcı, görüşleri ile olumlu davranış kazanımı ve uyum gibi kavramlara vurgu yapmıştır.

Oyunlarda Yer Alan Değer Unsurları

Katılımcıların “Okul öncesi dönemde oynanan oyunların içinde bulunan değer unsurları nelerdir?” sorusuna verdikleri cevaplara göre oluşturulan, oyunların içinde bulunan değer unsurları ile ilgili tema ve kodlar Tablo.6’da gösterilmiştir.

Tablo.6 Oyunlarda Yer Alan Değer Unsurları

Tema 6: Öğretmenlerin Oyunlarda Yer Alan Değer Unsurları Algısı	
Katılımcı Görüşlerine Göre Kodlar	Kişi Sayısı(f)
Saygı	21
Sabır	11
Yardıms severlik	10

Okul Öncesi Dönemde Çocuk Oyunlarındaki Değer Unsurları: Sınıf Yönetimine Yansımaları

Sevgi	9
Paylaşma	9
Arkadaşlık	8
Hoşgörü	8
Empati	5
İşbirliği	5
Özgüven	5
Nezaket	4
Hak – Adalet	3
Dürüstlük	2
Manevi değerler	2
Merhamet	2
Mutluluk	2
Düzenli olmak	1
Liderlik	1
Özdenetim	1
Yaratıcılık	1

Tablo.6 incelendiğinde, öğretmenlerin büyük bir çoğunluğuna (21 kişi) göre, okul öncesi eğitimde oynanan oyunlarda bulunan en önemli değer unsurunun saygı olduğu belirtilmiştir. Oyunlarda bulunan diğer değer unsurları sırasıyla, sabır, yardımseverlik, sevgi ve paylaşma olarak sıralanmıştır. Ayrıca, arkadaşlık, hoşgörü, empati, işbirliği, özgüven, nezaket, hak– adalet, dürüstlük, merhamet, mutluluk, düzenli olma, liderlik, özdenetim ve yaratıcılık gibi değerlerin çocuk oyunlarında bulunduğu belirtilmiştir.

Değer Unsurlarının Sınıf Yönetimine Etkileri

Katılımcıların “Okul öncesi dönemde oynanan oyunların içinde bulunan değer unsurlarının sınıf yönetimine etkileri nelerdir?” sorusuna verdikleri cevaplara göre oluşturulan, oyunların içinde bulunan değer unsurlarının sınıf yönetimine etkileri ile ilgili tema ve kodlar Tablo.7’de gösterilmiştir.

Tablo.7 Değer Unsurlarının Sınıf Yönetimine Etkileri

Tema 7: Değer Unsurlarının Sınıf Yönetimine Etkisi Algısı	
Katılımcı Görüşlerine Göre Kodlar	Kişi Sayısı(f)
Problemlerli davranışların azalması	7
Sınıf düzeninin sağlanması	7

Biz bilinci – arkadaşlık bilincinin gelişmesi	6
Bireyler arası saygının artması	6
Sınıf içi iletişimin artması	4
Kurallara uyumun artması	3
Paylaşımın artması	2

Tablo.7’de görüldüğü gibi, öğretmenlere göre okul öncesi eğitimde çocuk oyunlarında yer alan değer unsurlarının sınıf yönetimine etkisi olarak öncelikle problemleri davranışları azaltma ve sınıf düzenini sağlama bakımından önemli katkıları olduğu görülmektedir. Ayrıca, biz bilinci-arkadaşlık bilincinin gelişmesi, bireyler arası saygının artması, sınıf içi iletişimin artması, kurallara uyumun ve paylaşımın artması gibi olumlu etkileri sıralanmıştır.

Katılımcıların konu ile ilgili örnek ifadeleri aşağıda sunulmuştur:

“Çocuklar arasında görülen şiddet davranışlarını azaltır. Sınıf içi maddî manevî paylaşım çok önemlidir. Bu değer unsurları sayesinde, paylaşım ile ilgili konular gelişir, düzenlenir. Yine, bu değer unsurları sayesinde arkadaşlık ve aile olma bilinci gelişir ve tüm bunlar sınıf yönetimini olumlu bir şekilde etkiler”(K2). Bu katılımcı, görüşleri ile problemleri davranışların azalması, paylaşımın artması, sınıf düzeninin sağlanması ve kurallara uyum gibi kavramlara vurgu yapmıştır.

“Çocukların kendi aralarındaki iletişim artar. Aynı zamanda kendi aralarındaki denetim de artar. Yani, sınıf içerisinde kendi aralarında oyun oynadıkları zaman ya da bir etkinlik sırasında yanlış bir tutum sergileyen çocuk, diğer arkadaşları tarafından uyarılıyor. Bu çok olumlu bir şey. Böyle olunca öğretmen süreci daha iyi yönetebiliyor” (K8). Bu katılımcı, görüşleri ile sınıf içi iletişimin artması, problemleri davranışların azalması, kurallara uyum, biz bilincinin gelişmesi ve sınıf düzeninin sağlanması gibi kavramlara vurgu yapmıştır.

“Daha düzenli ve bağları kuvvetli bir sınıfa etkisi var. Mesela, durumu uygun olmayan öğrenciyle çok güzel paylaşımlarda bulunabiliyorlar. Paylaşım artınca iletişim de artıyor. Tüm bunlar, olumlu bir sınıf iklimi oluşturup sınıf yönetimine etki ediyor”(K20). Bu katılımcı, görüşleri ile biz bilinci, arkadaşlık bilincinin gelişmesi, bireyler arası saygı, sınıf içi iletişim ve sınıf düzeninin sağlanması gibi kavramlara vurgu yapmıştır.

“Çocuk bu değerleri benimseyince, davranışlarına yansıtıyor ve bunları sınıfa aktarıyor. Sınıf düzeni sağlanıyor. Özellikle, olumlu davranışlar sergileyen çocukların olduğu bir sınıfta iletişim kaliteli oluyor. Bu da, iyi bir sınıf yönetimi demektir”(K23). Bu katılımcı, görüşleri ile sınıf düzeninin sağlanması, kurallara uyum, sınıf içi iletişimin artması ve paylaşımın artması gibi kavramlara vurgu yapmıştır.

Öğretmenlerin Önem Verdiği Değerler

Katılımcıların “Okul öncesi dönemde oynanan oyunların içinde bulunan değer unsurlarından önem verdiğiniz değerleri kendi görüşünüze göre sıralar mısınız?” sorusuna verdikleri cevaplara göre oluşturulan, öğretmenlerin önem verdiği değerler ile ilgili tema ve kodlar Tablo.8’de gösterilmiştir.

Tablo.8 Öğretmenlerin Önem Verdiği Değerler

Tema 8: Öğretmenlerin Kişisel Olarak Önem Verdiği Değerler	
Katılımcı Görüşlerine Göre Kodlar	Kişi Sayısı(f)
Saygı	18
Sevgi	12
Hoşgörü	11
Paylaşma	7
Sabır	5
Yardımsızlık	5
İşbirliği	4
Adalet	2
Arkadaşlık	2
Dürüstlük	2
Vatanseverlik	2
Barış	1
Özgüven	1
Empati	1
Merhamet	1
Mutluluk	1

Tablo.8 incelendiğinde, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun öncelikle “saygı”, “sevgi” ve “hoşgörü” gibi değerlere önem verdiği görülmektedir. Öğretmenlerin önem verdiği diğer değerler olarak, paylaşma, sabır, yardımsızlık, işbirliği, adalet, arkadaşlık, dürüstlük, vatanseverlik, barış, özgüven, empati, merhamet ve mutluluk sıralanmıştır.

Öğretmenlere Göre Çocukların Kazanmaları Gereken Değerler

Katılımcıların “İyi bir sınıf yönetimi için okul öncesi dönem çocuklarının kazanmış olmasını beklediğiniz değerler nelerdir?” sorusuna verdikleri cevaplara göre oluşturulan, öğretmenlerin çocukların kazanmış olmasını beklediği değerler ile ilgili tema ve kodlar Tablo.9’da gösterilmiştir.

Tablo.9 Ailelerin Çocuklara Kazandırmaları Beklenen Değerler

Tema 9: Öğrencilerin Kazanması Gereken Değerler	
Katılımcı Görüşlerine Göre Kodlar	Kişi Sayısı(f)
Saygı	20
Hoşgörü	13
Sevgi	6
Arkadaşlık	4
Sabır	4
Paylaşma	3
İşbirliği	2
Sorumluluk	2
Yardımseverlik	2
Çevre – Ortam bilinci	1
Dürüstlük	1
Empati	1
Merhamet	1
Özdenetim	1
Özgüven	1
Barış	1

Tablo.9'de görüldüğü gibi, öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun (20 kişi) çocuklarda aileleri tarafından kazandırılmasını beklediği en önemli değer "saygı" olduğu, ayrıca öğretmenlerin büyük bir kısmının (13 kişi) ise çocukların "hoşgörü" değerini kazanmalarını beklediği görülmektedir. Öğretmenlere göre, çocukların kazanmaları beklenen diğer değerler ise, sevgi, arkadaşlık, sabır, paylaşma, işbirliği, sorumluluk, yardımseverlik, çevre-ortam bilinci, dürüstlük, empati, merhamet, özdenetim, özgüven ve barış olarak sıralanmıştır.

Sınıf Yönetiminde Karşılaşılan Sorunların Oyun ve Değer Unsurları ile Çözümleme Durumları

Katılımcıların "Okul öncesi dönemde oyunlarda yer alan değerler, öğretmenlerin sınıf yönetiminde karşılaştıkları hangi sorunlara çözüm olabilir?" sorusuna verdikleri cevaplara göre oluşturulan, oyunlar içinde yer alan değer unsurları ile öğretmenlerin sınıf yönetiminde çözümlemesini beklediği durumlar ile ilgili tema ve kodlar Tablo.10'da gösterilmiştir.

Tablo.10 Oyunlarda Yer Alan Değer Unsurları ile Sınıf Yönetiminde Çözümenebilecek Durumların Dağılımı

Tema 10: Öğretmenlerin Oyunlarda Yer Alan Değer Unsurları ile Sınıf Yönetiminde Çözümenebilecek Durumların Beklediği Durumlar	
Katılımcı Görüşlerine Göre Kodlar	Kişi Sayısı(f)
Çocukla daha etkili iletişim	12
Çocuğun öz düzenleme becerisi kazanması	8
Arkadaşlık ilişkilerinin gelişmesi	5
Kural öğreniminin gerçekleşmesi	5
Sıra bekleme becerisinin gelişmesi	5
Problemlerli davranışların azalması	5
Paylaşma ile ilgili sorunların çözülmesi	2

Tablo.10 incelendiğinde, öğretmenlerin çoğunluğu (12 kişi) oyunların içinde yer alan değer unsurları ile sınıf yönetiminde karşılaşılan “çocuklarla etkili iletişim” sorununa çözüm olunabileceğini belirtmiştir. Ayrıca, oyunlar içinde bulunan değer unsurları ile çocuğun öz düzenleme becerisi, arkadaşlık ilişkilerinin gelişmesi, kural öğrenimi, sıra bekleme becerisi, problemlerli davranışların azalması ve paylaşma ile ilgili sorunların çözümlenebileceği belirtilmiştir.

Katılımcıların konu ile ilgili örnek ifadeleri aşağıda sunulmuştur:

“Kişiler arası işbirliğinde çekilen zorlukların üstesinden gelinebilir. Çocuklar çok hızlı olurlar, bu durum değerler sayesinde törpülenebilir. Çocuklar konuşarak derdini anlatmayı öğrenebilir. Oyunlar ve içerisindeki değerler sayesinde Çocukların arasındaki etkileşim ve iletişim çalışmaları yapılabilir” (K23). Bu katılımcı görüşleri ile problemlerli davranışların azalması, arkadaşlık ilişkilerinin gelişmesi, çocukla daha etkili iletişim, paylaşma ile ilgili sorunların çözülmesi ve kural öğrenimi gibi kavramlara vurgu yapmıştır.

“Sanırım okul öncesi sınıf yönetiminde en çok zorlanılan konulardan biri iletişim. Oyunlar ve kazandırılan değerler sayesinde oluşturulan olumlu sınıf atmosferi sayesinde bu sorun aşılabılır. Çocuklar hem birbirlerini, hem de olan bitenleri daha kolay anlayabilir”(K29). Bu katılımcı, görüşleri ile çocukla daha etkili iletişim, problemlerli davranışların azalması ve kural öğrenimi gibi kavramlara vurgu yapmıştır.

“Paylaşma ile ilgili sorunlara çözüm olur. Arkadaşlık bilinci geliştirir çocuklar bu da sağlıklı ilişkiler oluşturur sınıf içerisinde. Aynı zamanda, hoşgörü bilinci geliştirmek de şiddet gibi sırasını beklememek gibi kaybetmeyi kabullenmemek gibi yaşanan birçok soruna çözüm olabilir”(K9). Bu katılımcı, görüşleri ile arkadaşlık ilişkilerinin gelişmesi, sıra bekleme becerisinin gelişmesi, problemlerli davranışların azalması ve paylaşma gibi kavramlara vurgu yapmıştır.

"Problemlı davranışlar oyun sayesinde en aza indirilebiliyor. Hatalarını oyun ile canlandırma ile gösterince bu cezadan daha etkili oluyor. Ama, en temelinde sevgi olmalı"(K17).Bu katılımcı, görüşleri ile problemlı davranışların azalması, çocuğun öz düzenleme becerisi kazanması ve arkadaşlık ilişkilerinin gelişmesi gibi kavramlara vurgu yapmıştır.

Öğretmenlerin Sınıf Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri

Katılımcıların "Okul öncesi dönemde sınıf yönetiminde karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerileriniz nelerdir?" sorusuna verdikleri cevaplara göre oluşturulan, sınıf yönetiminde karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerileri ile ilgili tema ve kodlar Tablo.11'de gösterilmiştir.

Tablo.11. Katılımcıların Sınıf Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri

Tema 11: Öğretmenlerin Sınıf Yönetiminde Karşılaşılan Sorunlara Yönelik Çözüm Önerileri	
Katılımcı Görüşlerine Göre Kodlar	Kişi Sayısı(f)
Ailenin eğitim sürecine etkin katılımı	23
Sınıf mevcutlarının düzenlenmesi	15
Sınıfların fizikî yapılarının düzenlenmesi	9
Çocuklarla sağlıklı ilişki kurulması	8
Araç- gereç desteği	6
Öğretmenlerin eğitimi/kendini geliştirmesi	6
Aynı yaş gruplarının aynı sınıfta olması	3
Yardımcı personel desteği	3
Değer eğitime önem verilmeli	3
Aidat alınmamalı	1
Okul öncesi eğitim için alt yaş sınırının yukarı çekilmesi	1
İdarecilerin daha yapıcı olması	1
Okul öncesi eğitim hakkında toplumun bilinçlendirilmesi	1
Sorunlu öğrencilerin yönlendirilmesi	1

Tablo.11 incelendiğinde, katılımcıların büyük bir çoğunluğun (23 kişi) sınıf yönetimine yönelik çözüm önerilerinin "ailenin eğitim sürecine etkin katılımı" yönünde olduğu görülmektedir. Ayrıca, katılımcıların önemli bir kısmı (15 kişi) sınıf yönetimine ilişkin çözülmesini önerdiği sorunun "sınıf mevcutlarının azaltılması" ile ilgili olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin diğer önerileri ise, sınıfların fizikî yapılarının düzenlenmesi, çocuklarla sağlıklı ilişki kurulması, araç-gereç desteği, öğretmenlerin kendini geliştirmesi, aynı yaş gruplarının aynı sınıfta olması, yardımcı personel

desteği, değer eğitimine önem verilmesi, aidat alınmaması, okul öncesi eğitim için alt yaş sınırının yukarı çekilmesi, idarecilerin daha yapıcı olması, okul öncesi eğitim hakkında toplumun bilinçlendirilmesi ve sorunlu öğrencilerin yönlendirilmesi, şeklinde sıralanmıştır.

Katılımcıların konu ile ilgili örnek ifadeleri aşağıda sunulmuştur:

“Öğretmen eğitimi sınıf yönetimi için yetersiz. Üniversitelerin hepsinde uygulama anaokulları olmalı. Öğrenciler burada daha fazla uygulamalı ders almalı. Çünkü, işin içine girdikten sonra, teori ile pratik arasındaki farkı net bir şekilde görebiliyorsunuz. Aile eğitimi çok önemsenmeli. Öğretmenler için hizmet içi eğitim daha kaliteli ve daha çok olmalı. Maddî anlamda destek olunmalı, kendini geliştirmek isteyen öğretmenlere” (K14). Bu katılımcı, görüşleri ile okul öncesi eğitimin önemi, okul öncesi eğitim konusunda toplumun bilinçlendirilmesi, öğretmen eğitimi ve uygulamalı eğitim kavramlarına vurgu yapmıştır.

“Aile ile etkili ve sağlıklı iletişim çabasında olunmalı. Eğer, okul aile işbirliği iyi ise sorunların üstesinden gelmek daha kolay olur. Çocuklarla sağlıklı ilişkilerin kurulması. Yani, korku veya baskı unsurlarını değil, sevgi anlayış hoşgörü ve şefkat duyguları ön planda olmalı.”(K1). Bu katılımcı, görüşleri ile ailelerin eğitim sürecine katılımı, bilgilendirilmesi ve çocuklarla sağlıklı ilişkiler kurulması, gibi kavramlara vurgu yapmıştır.

“Sınıf mevcutları azaltılmalı. En çok 15 kişi olmalı. Fizikî şartlar düzenlenmeli. Alan sıkıntısı çözülmeli....”(K10). Bu katılımcı, görüşleri ile sınıf mevcutlarının düzenlenmesi, fizikî koşulların düzenlenmesi ve alan eğitimi kavramlarına vurgu yapmıştır.

“Aile eğitimleri verilmeli. Özellikle, ailelere çocuklarda görülen davranış bozuklukları hakkında bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları yapılmalı. İdarî yapıda bazı durumların değişmesi gerekiyor. İdarecilerin okul öncesi eğitimde yaşadığımız sorunlara daha yapıcı yaklaşımları gerekiyor. Okul öncesi eğitim hakkında topluma bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları yapılması gerekiyor” (K23). Bu katılımcı, görüşleri ile aile eğitimi, idarecilerin daha yapıcı olması ve eğitimi, toplumun bilinçlendirilmesi gibi kavramlara vurgu yapmıştır.

“Aile çok önemlidir bu süreçte. Ailelerin çocuğa maddî desteğin yanında manevî destek vermesi sağlanmalı. Eğer, sınıfta daha önceden okul öncesi eğitim almış çocuklarla almamış çocuklar bir arada olursa, bu sınıf yönetimini çok olumsuz etkiler. Buna bir şekilde çözüm bulunmalı. Mesela, okula kayıt sırasında bu bilgi alınıp sınıf dağılımı ona göre yapılabilir. Yaş grupları kesinlikle aynı olmalı. Çünkü, okul öncesi 4 yaş çocuğu ile 5 yaş çocuğu arasında fark 1 yaş olsa bile inanılmaz fark var. Bu düzenlenmeli. Sınıf mevcutları azaltılmalı. Sınıflar küçük olmamalı rahat geniş sınıflar olmalı. Öğretim için gerekli araç gereçler sağlanmalı”(K11). Bu katılımcı, görüşleri ile ailenin eğitim sürecine katılımının sağlanması, aynı yaş gruplarının aynı sınıfta yer alması, araç-gereç desteği, okul öncesi eğitime başlama yaşının düzenlenmesi, sınıf mevcutlarının düzenlenmesi ve sınıfın fizikî koşullarının iyileştirilmesi gibi kavramlara vurgu yapmıştır.

Araştırma bulguları bir bütün olarak ele alındığında, okul öncesi eğitimde oyunun değerlerin kazandırılmasında önemli bir fonksiyonu bulunduğu, oyunların içinde yer alan farklı değerlerin öğretmenlerin sınıf yönetimine önemli yansımaları bulunduğu görülmektedir. Ayrıca, araştırma bulgularına göre, oyun içinde yer alan değer unsurlarının öğretmenlerin sınıf yönetiminde karşılaştıkları pek çok sorunun çözümüne önemli katkılar sağladığı söylenebilir. Bu bağlamda, okul öncesi eğitim öğretmenlerinin oyun içinde yer alan değerlerin öğrencilere etkili olarak kazandırılması bağlamında, etkili sınıf yönetimine yönelik önerileri bulunmaktadır.

Tartışma ve Sonuç

Araştırma bulgularına göre, katılımcıların çoğunluğunun (26 kişi) kadın olması, Türkiye’de 2018 yılı verilerine (TEDMEM, 2018) göre, okul öncesi eğitimde görevli toplam 84.257 öğretmenin 79.672’sinin kadın olduğuna ilişkin veri ile paralellik göstermektedir. Toran & Gençgel Akkuş’un (2016) bulgularına göre, kadın ve erkek okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri aynı düzeydedir. Yani cinsiyet faktörü, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri bakımından herhangi bir farklılığa neden olmamaktadır. Benzer şekilde, Korkut & Babaoğlu’nun (2010) bulgularına göre de, cinsiyet faktörü öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri üzerinde belirleyici bir faktör olarak görülmemektedir. Ancak, öğretmenlerin deneyim süresi arttıkça, sınıf yönetim becerilerinin olumlu olduğuna ilişkin bulgulara (Aküzüm & Altunhan, 2017), ulaşılmaktadır. Yani, öğretmenlerin meslekî kıdemlerinin artmasına bağlı olarak bilgi, birikim ve deneyimlerinin arttığı ve bu durumun sınıf yönetimine olumlu yansımaları olduğu belirtilebilir. Araştırmaya katılanların yaş dağılımlarının 20-40 yaş arasında olduğu görülmektedir. Kaplan’ın (2018) bulgularına göre; okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi beceri düzeyleri ile yaşları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır. Yılmaz & Aydın’ın (2015), bulgularına göre, öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algı düzeyleri, cinsiyet, yaş ve meslekî deneyime göre farklılık göstermemektedir. Ancak, Aküzüm & Altunhan’ın (2017) bulgularına göre ise, yaşı daha büyük olan öğretmenler, yaşı daha küçük olan öğretmenlere göre kendilerini sınıf yönetiminde daha yeterli görmektedirler. Bu sonuç, araştırma bulgularından farklılık göstermektedir. Görüldüğü gibi, araştırmada ortaya çıkan, öğretmen görüşlerinin yaşa ve cinsiyete göre farklılık göstermemesi, bazı araştırma bulgularıyla da desteklenmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun (20 kişi) kadrolu olması, Türk Eğitim-Sen’in (2018) verileri ile uyumludur. Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun (23 kişi) lisans mezunu olduğu görülmektedir. Toran & Gençgel Akkuş’un bulgularına (2016) göre, öğrenim düzeyi, okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerini etkilemektedir. Öğretmenlerin çoğunluğunun (17 kişi) bağımsız anaokullarında, görevli olması, MEB (2018) verilerine göre, Türkiye’de

anaokullarında görevli (45.135 kişi) öğretmen oranı ile paralellik göstermektedir.

Öğretmenler sınıf yönetimini genel olarak “iletişim” “kurallar” ve “düzen” olarak algılamaktadır. Catron & Alen (2008; aktaran Arnas & Sadık, 2018) göre, öğretmenlerin iletişim becerileri ile öğrencilerle kurduğu olumlu iletişim, sınıftaki istenmeyen davranışları azaltacağı ve böylece istendik, birbiri ile uyumlu ve işbirliğine dönük davranışların artacağı belirtilmektedir. Arnas & Sadık’a (2018) göre, bir sınıfın iyi bir şekilde işleyebilmesi için iyi ve etkili bir şekilde planlanmış ve öğretilmiş kurallara ihtiyaç vardır. Kuralların olmaması, öğretmenin etkinlikleri gerçekleştirebilmesini ve öğretmenin etkili bir şekilde çalışmasını engellemektedir. Doğru ve yanlış davranışları çocuklarla tartışarak belirlemek, yani kuralları beraber oluşturmak, sınıf içi etkileşimi, sınıf düzenini ve etkinlikleri iyi bir şekilde tamamlayabilmek için kaçınılmazdır. Büyükkaragöz & Çivi’ye (1996; aktaran Gündüz & Can, 2013) göre; öğretmen ile öğrenci arasındaki ilişki organizasyonu, sınıfta öğrenci davranışını şekillendirmede çok önemlidir. Yalnızca dersten derse birbirlerini gören öğretmen ve öğrencilerin resmî ilişkisi, iletişimi olumsuz yönde etkilemektedir. Çünkü, Başar’a (2011, s.6) göre, “sınıf yönetimi, öğrenciyi disipline etme, onu sessizce oturup sadece uysalca dinleyen yapma işi değildir. Dahası, bu tür işler çağdaş sınıf yönetimi içinde yoktur. Sınıf ve disiplin sözcükleri birbirine terstir. Disiplinin olduğu yerde sınıf gelişemez. Sınıfta gerekli olan disiplin değil, düzendir”. Çelik’e (2008; aktaran Yoleri, 2017) göre; sınıf yönetimi, sınıfta kural belirlenmesi, zamanın etkili kullanılması, sınıfta düzenin sağlanması, öğrenci davranışlarının yönetilmesi ve olumlu bir öğrenme ortamının oluşturulması sürecidir. Bu bulgular, katılımcıların sınıf yönetimine yönelik algılamalarını doğrulamaktadır. Jones & Jones’a (2004; aktaran Yoleri, 2017) göre, olumlu bir öğrenci öğretmen ilişkisi öğrencilerin olumlu davranışlar sergilemesine ve böylece okul başarısının artmasına yardımcı olmaktadır. Can & Baksı’nın (2014) bulgularına göre, öğretmenler sınıf kurallarının sınıf yönetimi için çok önemli olduğunu, pozitif bir sınıf ikliminin öğrenci davranışlarını iyi yönde etkileyeceğini, bunun için öğrencilere karşı adaletli davranılması, aşırı özgürlükçü bir sınıf yönetimi yaklaşımının sınıf düzenini bozabileceğini, mutlaka kurallar ve sınırlar konulması gerektiğini, bu kurallara uymada demokratik bir tutum sergilenirse, sınıf yönetimi başarılarının daha iyi olacağını ifade etmişlerdir.

Öğretmenler, oyunu çocukların en iyi öğrenme yolu ve kendilerini en iyi ifade ettikleri etkinlik olarak görmektedir. Ayrıca, öğretmenler oyunu çocuğu tanımayı sağlayan etkili bir yol, çocuğun sosyalleşmesi için bir araç ve fazla enerjilerini atmalarını sağlayan bir etkinlik olarak görmektedir. Horne’a (1980) göre; Oyun ile eğitim programları arasında, ‘programdan üretilen oyun’ veya ‘oyundan üretilen program’ şeklinde güçlü bir bağ bulunmaktadır. Programdan üretilen oyunda öğretmen, belli alanlardaki kavram ve becerileri kazandırmak amacıyla oyun tecrübeleri sağlamaktadır.

Oyundan üretilen programda ise, eğitmenin konu ve yönelimleri kapsamında, öğrencilerin oyunlarında ortaya koyabilecekleri öğrenme deneyimleri düzenlemektedir. Tuğrul, Ertürk, Aslan & Altınkaynak'ın (2014) bulgularına göre ise, öğretmenlerin oyun algıları daha çok eğlenceye/çocukların eğlenmesine dönük bir araçtır. Ancak, oyunun bir öğrenme yönteminden daha çok, eğlence boyutu ön plana çıkmaktadır. Ünal'ın (2017) bulgularına göre, katılımcılar oyunu; öğrenme aracı, eğlence ve rahatlama aracı olarak görmektedir. Giren'in (2016), bulgularına göre ise, okul öncesi öğretmenleri, okul öncesi dönemdeki çocuk için oyunu bir öğrenme aracı ve bir öğretme yöntemi olarak görmektedirler. Bu bağlamda, Ünal (2017) ve Giren'in (2016) bulguları, araştırma bulguları ile benzerlik taşımaktadır. Kaya, Yalçın, Kimzan & Avar'ın (2017) araştırma bulgularına göre; çocuklar oyunla eğlenirken daha iyi öğrendikleri için oyun, okul öncesi eğitimde kullanılabilir en etkili öğretim yöntemidir. Gözalan (2013) ise, öğretmenlerin oyunu bir öğretim yöntemi olarak daha çok kullanması gerektiğini belirtmektedir. Özdemir & Ramazan'ın (2014) araştırmasında okul öncesi öğretmenlerine göre, oyun çocukların doğal gereksinimlerini karşılama, kendilerini iyi ifade etme, eğlenme, rahatlama ve enerji boşaltma, hayatı öğrenme-keşfetme ve anlamalarına katkı sağlamaktadır. Görüldüğü gibi, değişik araştırma bulgularında oyunun okul öncesi dönemdeki önemi ve çocukların öğrenmesine etkisi belirtilmekte ve araştırma bulguları ile benzerlikler taşımaktadır.

Araştırma bulgularına göre, okul öncesi öğretmenleri sınıflarda genellikle sırasıyla, kurallı, hareketli, serbest, dramatik, yarışma, müzikli, eğitsel ve ısındırıcı-dikkat toplayıcı oyunları oynatmayı tercih etmektedir. Öğretmenlerin oyun tercihlerinin Hurwitz'in (2003; aktaran Ayan & Memiş, 2012) oyun sınıflandırmasına uygun olduğu görülmektedir. Okul öncesi eğitimde sınıfta oynanan oyunları daha çok öğretmenlerin belirlediği dikkate alındığında, Sandberg, Lillvist, Sheridan & Williams'a (2012; aktaran Özdemir ve Ramazan, 2014) göre, çocukların oyundan yeterli düzeyde yararlanmasında ve oyunu yönlendirmede öğretmenlerin önemli rolü bulunmaktadır. Ancak, araştırma bulgularına göre, okul öncesi eğitim öğretmenleri genellikle sınıflarında günde en az 2-3 oyun oynatmaktadır. Büyük çoğunluğu ise günde en az 1 oyun oynatmaktadır. Günde 4 ve daha fazla oyun etkinliğine yer veren öğretmen sayısının oldukça az olduğu dikkat çekmektedir. Bu bulgular, okul öncesi eğitimde öğretmenlerin oyun etkinliklerine daha fazla yer vermeleri gerektiğini ortaya koymaktadır. Çünkü, okul öncesi dönem çocuklarında istenilen tutum, davranış ve değerlerin kazandırılmasında oyunun önemli bir yeri olduğu yadsınamaz bir gerçektir. Okul öncesi eğitimde diğer etkinliklere kıyasla, oyun etkinliğine daha çok yer verilirse çocukların toplumsal ve evrensel değerleri daha etkili kazanmalarına katkı sağlanmış olur ve böylece istenilen değerleri kazanmış olan çocukların bulunduğu sınıflarda sınıf yönetimine olumlu yansımalar sağlanmış olacaktır.

Araştırma bulgularına göre, oyun öğretmenlerin sınıf yönetimine; sınıf içi iletişimi arttırması, kural öğrenimini kolaylaştırması, çocuğun öğretmene ve sınıf ortamına bağlanmayı sağlaması, dikkat ve güdüyü arttırması, liderlik özelliklerini geliştirmesi, birlik beraberliği sağlaması, motivasyonu arttırması, olumlu davranış kazandırması ve öğrenmeyi kolaylaştırdığı için zaman tasarrufu sağlaması bakımından olumlu yansımaktadır. Oyunun sınıf yönetimine bu olumlu yansımaları ile öğretmenlerin sınıf yönetimlerinin kolaylaştığı ve iyileştiği belirtilmektedir. Chaitanya (2017), oyunun sınıfta hikâye, drama gibi, öğrenci merkezli uygulamalar ile değerler eğitiminde de yararlanılabileceğini belirtmektedir. Oyunlar işbirliği, iletişim becerileri ve özgüvenin gelişmesini sağlar. Çocuklar, oyun kurallarına uyarken ben-merkezcilikten uzaklaşarak oyunun kuralları gereği sosyal kriterlere uygun davranmaktadır (Özdoğan, 2000). Kozikoğlu'na (2018) göre, öğretmenler çocukların programda yer alan değerleri kazanabilmeleri için genellikle oyun, drama ve hikâye etkinlikleri gerçekleştirmektedirler. Akto & Akto'nun (2017) bulgularına göre, okul öncesi öğretmenleri değerler eğitiminde eğitici oyunlar, drama, soru-cevap, hikaye ve tartışma gibi yöntem ve teknikleri kullanmaktadır. Gündüz & Can'a (2013) göre ise, sınıf kuralları öğretmen-öğrenci işbirliği ile belirlenmelidir. Sınıf kuralları, sınıfın düzenini sağlayan ve öğrencilerin sınıf içinde uyması gereken kurallardır. Öğrencilerin kural oluşturmada etkin olması, kurallara uymasını kolaylaştıracığı belirtilmiştir. Seyrek ve Sun (2005) okul öncesi eğitimde, toplumsal kuralların ve gerçeklerin en etkili ve zararsız biçimde oyun sırasında öğrenildiğini belirtmektedir. Özellikle, haklarına saygı gösterme, yönetme ve yönetilme, sıraya girme, sırasını bekleme, düzen ve temizlik alışkanlıkları edinme, başkalarıyla uyum sağlama, kendi üzerine düşeni yapabileme gibi beceriler, oyun yolu ile etkili bir şekilde geliştirilebilmektedir. Ayrıca, kendini denetleme, çabuk karar verme, kendine güven, işbirliği yapma, doğruluk ve disiplin gibi alışkanlıkları kazandırmada da oyun etkili bir yöntemdir. Hazar'a (1996; aktaran Özer, Gürkan & Ramazanoğlu, 2006) göre; Oyun çocuklara kurallara uyumayı öğretmektedir. Böylece, çocukların toplumsal kurallara uyumu kolaylaşmaktadır. Görüldüğü gibi, oyunun sınıf yönetimine ve çocukların gelişimine yönelik olumlu etkileri bulunduğu yönelik bulgular, değişik araştırma bulguları ile de desteklenmektedir.

Araştırma bulgularına göre, oyunlar içinde bulunan değer unsurları olarak, saygı, sabır, yardımseverlik, sevgi, hoşgörü empati, işbirliği, özgüven, nezaket, hak-adalet, dürüstlük ve manevi değerler (vatan, millet, Atatürk sevgisi vb.) sınıflandırması, Özer & vd.'nin (2006) bulgularında yer alan, oyunla işbirliği ve paylaşma, kendi hakkını savunma, arkadaşlarına karşı saygı, iyi-kötü, doğru-yanlış farkını anlayabilme, iyi ve doğru olanı anlama, kurallara uyma ve ilişkili olduğu grubun çıkarlarını koruma ile toplum kültürünü öğrenme gibi özellikler, toplumsal yaşamlarını sağlayan, öğreten sosyal değerlerin kazanılması şeklinde desteklenmektedir. Seyrek ve Sun (2005), okul öncesi eğitiminde çocuğun kendisinin ve başkalarının hakkını

gözetme, iş birliği ve paylaşma gibi özellikleri okulda oyun yardımıyla öğrendiğini belirtmektedir. Hazar'a (1996; aktaran Özer vd., 2006) göre; oyunun içindeki çocuklar, diğer oyuncuların haklarına saygı duymak, bazen mağlubiyeti kabullenmek zorundadırlar, tersi bir durumda yine oyun dışı kalırlar. Bu yüzden isyan etmemeyi, başkalarına saygıyı ve kabullenmeyi öğrenirler. Toplum için çok önemli olan bu konu, oyun sayesinde öğrenilmektedir.

Araştırmada ortaya çıkan, oyunlarda yer alan değer unsurlarının sınıfta problemleri davranışları azalttığı, sınıf düzenini sağladığı, çocuklarda biz bilinci-arkadaşlık bilinci geliştirdiği, bireyler arası saygının artmasını sağladığı, sınıf içi iletişimin artması ve sınıf içi kurallara uyumu sağladığı şeklindeki bulgular, Pekince'nin (2010), olumlu sınıf iklimi, kişiler arası ilişkilerin gelişmesi, istenmeyen davranışların azalması şeklindeki bulguları ile desteklenmektedir. Araştırma bulgularına göre, öğretmenlerin okul öncesi dönemde önem verdikleri saygı, sevgi, hoşgörü, paylaşma, sabır ve yardımseverlik şeklinde değerler bulunmaktadır. Pekince'ye (2010) göre, öğretmenlerin sahip olduğu değerler, sınıfın havasını ve yönetimini etkilemektedir. Bartan'ın (2018) bulgularına göre ise; okul öncesi öğretmenlerinin kişisel olarak değer önceliklerinin; saygı, sevgi, doğruluk, dürüstlük, manevi değerler, aile ve diğer şeklinde görüş belirtmeleri, araştırma bulgularını doğrulamakta ve desteklemektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenler, öğrencilerin kazanmış olmasını beklediği değerler olarak saygı, hoşgörü sevgi, arkadaşlık, paylaşma, işbirliği, sorumluluk, yardımseverlik, çevre-ortam bilinci, dürüstlük, empati, merhamet, özdenetim, özgüven ve barış olarak sıralanmıştır. Akgül'ün (2014) yaptığı çalışmada; ideal ilkökul öğrencisinin sahip olması gereken bireysel özellikleri; saygılı olma, dürüst olma, empati becerisine sahip olma millî ve manevi değerlere sahip olma, hoşgörülü olma, sorumluluk sahibi olma, temiz olma, yaptığı işlerde titiz olma, kendi özelliklerinin farkında olma, hayvanları ve doğayı sevme, lider olma, özgüven sahibi olma, teşekkür edebilme, yardımsever olma, hatalarının farkında olma, şiddetten uzak olma, özür dileyebilme, kendi gereksinimlerini karşılayabilme, kurallara uyma, şeklinde olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Pekdoğan & Korkmaz (2017) yaptıkları çalışmada; saygı, sevgi, dürüstlük, yardımlaşma/dayanışma, paylaşma, sorumluluk, hoşgörü ve temizlik gibi temel insanî ve evrensel değerlerin çocuklara erken yaşlardan başlayarak kazandırılması, kendini ifade edebilme, çocuğun öz düzenleme, öğrenme alışkanlığı, yaratıcılık gibi becerilerini destekleyerek ileri yaşamını daha yeterli hale getirmesi bakımından önem taşıdığını belirtmişlerdir. Aral ve Kadan'ın (2018), 2013 okul öncesi eğitim programında yer alan kazanım ve göstergeleri, değerler bakımından inceledikleri araştırmanın bulgularına göre, okul öncesi eğitim programında yer verilen değerlerin sırasıyla sorumluluk, saygı, dayanışma, güven, sevgi, hoşgörü, özgürlük, eşitlik, dostluk ve adalet olduğu belirlenmiştir. Ancak, Kozikoğlu (2017), okul

öncesi eğitim programında değerler eğitime yer verilmesine rağmen, değerler eğitime yönelik somut etkinliklerin yetersiz olduğunu belirtmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin oyunlar içinde yer alan değer unsurları ile sınıf yönetiminde çözümlenmesini bekledikleri sorunlara bakıldığında, çocuklarla etkili iletişim kurulması, çocukların öz düzenleme becerisini kazanması, arkadaşlık ilişkilerinin gelişmesi, kural öğreniminin ve sıra bekleme becerilerinin gelişmesi, problemleri davranışların azalması ve paylaşma ile ilgili sorunların çözülmesini bekledikleri görülmektedir. Ülken'e (2001; aktaran Demircioğlu ve Dermircioğlu, 2016) göre; çocuğun hayal etme, algılama, düzenli hareket etme, sağlıklı kişilik gelişimi ve disiplinli olmak gibi özellikleri oyun sayesinde gelişmektedir. Karatekin'in (2018) bulgularına göre, okul öncesi öğretmenlerinin iletişim becerileri arttıkça, sınıf yönetimi becerileri de iyileşmektedir. Ayrıca, öğretmenlerin sınıflarını yönetirken yansıttıkları değerler, sınıf yönetiminde önem taşıyan ilişki yönetimi ve davranış yönetimi ile ilişkili olduğu belirtilmiştir. Barrish, Saunders & Wolf'e (1969) göre oyun, öğrencilerin rahatsız edici ve konuşmacı davranışlarını önemli ölçüde ve güvenilir bir şekilde değiştirmekte ve yıkıcı davranış seviyesinin azalmasına yardımcı olmaktadır.

Öğretmen görüşlerine göre, okul öncesi eğitimde sınıf yönetiminde karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerileri olarak, aile katılımı, sınıf mevcutlarının düzenlenmesi, sınıfların fizikî yapısının düzenlenmesi, çocuklarla sağlıklı ilişkilerin kurulması, araç-gereç desteği, öğretmenlerin kendini geliştirmesi, aynı yaş gruplarının mutlaka aynı sınıfta olması, yardımcı personel desteği olması gerekliliği, değer eğitime önem verilmesi, ailelerden aidat alınmaması gerektiği, okul öncesi için alt yaş sınırının yukarı çekilmesi, idarecilerin daha yapıcı olması gerektiği, okul öncesi eğitim konusunda toplumun bilinçlendirilmesi, sorunlu öğrenciler konusunda gerekli yönlendirmelerin yapılması konularında görüş bildirmişlerdir. Görüldüğü gibi, sınıf yönetimini etkileyen pek çok değişken bulunmaktadır. Bu bulgular, Başar, (2011), Özgan vd., (2011; aktaran Kırbas & Atay, 2017), Doğan, Uğurlu & Karakaş, (2014), Balkı (2003; aktaran Seyfullahoğulları, 2010), Ada (2000), Demirbolat (2018), Smith & Laslett (1993), Can & Baksı (2014), Can & Arslan (2018), gibi değişik araştırma bulguları ile desteklenmektedir. Araştırma sonucuna göre, doğrudan sınıf yönetimi ile ilgili olmayan, ancak sınıf yönetimini etkilediği görülen örneğin "ailelerden aidat alınmaması" şeklindeki bulgunun da önemli olduğu değerlendirilmektedir. Çünkü, Aydın'ın (2017) da belirttiği gibi, sınıf yönetimini etkileyen dış faktörler arasında, okul, çevre ve aile, yer almaktadır. Bu bağlamda, okul öncesi eğitimde ailelerden katkı payı/aidat alınmasının okul aile işbirliğini olumsuz etkileyebileceği, veli-öğretmen ilişkilerinde olumsuzluklara neden olabileceği belirtilebilir. Bu durum,

çocukların ve öğretmenlerin sınıf içi davranışlarına ve ilişkilerine olumsuz yansıyabilir.

Sonuç olarak; Öğretmenler sınıf yönetimini, iletişim, kurallar, düzen, öğretmen hakimiyeti ve işbirliği olarak algılamaktadır. Katılımcılar oyunu; öğrenme, kendini ifade etme, eğlence, çocuğu tanıma ve sosyalleşme olarak tanımlamaktadır. Öğretmenlerin genellikle, kurallı, hareketli, serbest, dramatik, yarışmacı, müzikli ve eğitsel oyunları tercih ettikleri görülmektedir. Katılımcılara göre, okul öncesi dönemde oynanan oyunlar öğretmenlerin sınıf yönetimine yönelik olarak, olumlu iletişim-etkileşim, kural öğrenimi, etkinliklere katılım, uyum, sıra bekleme ve dikkat bakımından olumlu katkılar sağlamaktadır. Öğretmenler, oyunlarda bulunan değer unsurlarını sırasıyla, saygı, sabır, yardımseverlik, sevgi, paylaşma, arkadaşlık, hoşgörü, empati, işbirliği, özgüven, nezaket, hak-adalet olarak belirtmiştir. Katılımcılara göre, oyunlarda yer alan değer unsurlarının sınıf yönetimine yansımaları sırasıyla, problemleri davranışların azalması, düzenin sağlanması, arkadaşlık bilinci, saygı, iletişim, kurallara uyum ve paylaşımın artması bakımından olumlu katkılar sağlamaktadır. Araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin oyunlarda önem verdikleri değerler sırasıyla, saygı, sevgi, hoşgörü, paylaşma, sabır, yardımseverlik, işbirliği, adalet, arkadaşlık, dürüstlük olarak belirtilmiştir. Öğretmenler, okulöncesi dönemde öğrencilerin kazanmaları gereken değerler olarak ilk üç sırada, saygı, hoşgörü ve sevgiyi belirtmiştir. Öğretmenler, oyunlardaki değer unsurları ile sınıf yönetiminde karşılaşılan iletişim, öz düzenleme becerileri ve arkadaşlık konusundaki sorunların çözümünü beklemektedir. Öğretmenler sınıf yönetimindeki sorunların çözümü için, ailenin eğitilmesini, sınıf mevcutlarının azaltılmasını ve sınıfların fizikî yapılarının düzenlenmesini, okul öncesi eğitimin her yönden desteklenmesini, öğretmenlerin eğitilmesini önermektedirler.

Okul öncesi eğitimde, oyunun öğrenme öğretme sürecinde çok önemli bir rolü olduğu düşünüldüğünde, oyunlarda yer alan değer unsurlarının öğrencilere kazandırılabilmesi için yönetici, öğretmen ve velilerin bilgilendirilmeleri, okul öncesi eğitim kurumlarının maddî yönden desteklenmesi faydalı olabilir. Özellikle, okul öncesi döneme öğretmen yetiştirmede hizmet öncesi öğretmen eğitimi ile göreve başlayan öğretmenlere hizmet içi eğitim faaliyetlerinin uygulamaya dayalı olarak gerçekleştirilmesi yararlı olabilir. Çocuk oyunlarında yer alan değer unsurlarının çocuklara etkili bir şekilde kazandırılabilmesi ve böylece sınıf yönetimine olumlu yansımaları için, okul öncesi eğitimde okul-aile işbirliğinin geliştirilmesine daha çok ihtiyaç bulunmaktadır. Bu amaçla, velilerden katkı payı alınmaması, okul öncesi eğitimin zorunlu eğitim kapsamına alınması ve okul öncesi eğitimin maliyetlerinin devlet tarafından karşılanması, okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılmasına yönelik ulusal düzeyde işbirliği ve projeler geliştirilmelidir.

Kaynakça

- Acat, M. B. & Aslan, M. (2012). Yeni bir değer sınıflaması ve bu sınıflamaya bağlı olarak öğrencilere kazandırılması gereken değerler. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 12(2), 1461-1474.
- Ada, S. (2000). Sınıf yönetimini etkileyen faktörler. M.Ü. *Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12,1-8.
- Akbaş, O. (2004). *Türk Millî Eğitim Sisteminin duyuşsal amaçlarının ilköğretim II. kademedeki gerçekleşme derecesinin değerlendirilmesi*. Doktora tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <http://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> sayfasından erişilmiştir.
- Akgül, İ. (2014). *İlkokul öğrencileri için web tabanlı değerler eğitimi*. Yüksek Lisans Tezi, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. <http://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> sayfasından erişilmiştir.
- Akto, A. & Akto, S. (2017). Okul öncesi değerler eğitiminde kullanılan yöntem ve teknikler (Nitel bir araştırma). *E-Şarkiyat İlmî Araştırmaları Dergisi*, 9(2), 1074-1095.
- Aküzüm, C. & Altunhan, M. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile kaynaştırma eğitimi yeterliklerinin incelenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31, 779-802.
- Aral, N. & Kadan, G. (2018). 2013 Okul öncesi eğitim programının değerler eğitimi bağlamında incelenmesi. *Erken Çocukluk Çalışmaları Dergisi*, 2(1), 113-131.
- Arnas, Y. A. & Sadık, F. (2018). *Okul öncesinde sınıf yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Ayan, S. & Memiş, U. A. (2012). Erken çocukluk döneminde oyun. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14(2), 143-149.
- Aydın, A. (2017). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Barrish, H. H., Saunders, M., & Wolf, M. M. (1969). Good behavior game: Effects of individual contingencies for group consequences on disruptive behavior in a classroom. *Journal of Applied Behavior Analysis*, 2, 119-124.
- Başar, H. (2011). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bartan, S. (2018). *Okul öncesi öğretmenlerinin değerler ve değerler eğitimi hakkındaki görüşleri ile sınıf içi uygulamalarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi. <http://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> sayfasından erişilmiştir.

Bilir, Ş & Dönmez, B. (1995). Hastanede oyun yaş gruplarına göre hastanede yatan çocuklar. *Çocuk ve hastane*, 65-67. Ankara: Sim Matbaacılık.

Bills, L., & Husbands, C. (2005). Analysing 'embedded values' in history and mathematics classrooms. *Paper presented at the Conference of the British Educational Research Association*, Manchester, England.

Can, E. & Baksi, O. (2014). Öğrencilerin sınıf içi tutum ve davranışlarının öğretmenlerin sınıf yönetimi başarısına etkisi. *Asya Öğretim Dergisi*, 2(1), 86-101.

Can, E. & Arslan, B. (2018). Öğretmenlerin sınıf yönetimi yeterliklerine ilişkin öğrenci görüşleri. *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(18), 195-219.

Chaitanya, M. (2017). Value based education and methods, strategies, approaches to impart it in education. *International Journal of Research Culture Society*, 1(5), 6-10.

Demirbolat, A. O. (Ed.) (2018). *Sınıf yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi.

Demircioğlu, A. & Demircioğlu, D. (2016). Hilmi Ziya Ülken'e göre okul öncesi eğitimde oyun-değer ilişkisi. *Eurasian Academy of Sciences Eurasian Education & Literature Journal*, 4, 62-78.

Doğan, S., Uğurlu, C. T. & Karakaş, H. (2014). Etkili sınıf yönetimi uygulamalarına ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 13(4), 1097-1119.

Ekiz, D. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Erden, M. (2001). *Sınıf yönetimi*. İstanbul: Alkım Yayınevi.

Erkuş, S. (2012). *Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programındaki değerler eğitimine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır: Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Frost, L. J., Wortham, S. C. & Reifel, S. (2012). *Play and child development* (4th edition). United States of America: Pearson Education.

Gelen, İ. & Özer B. (2010). Oyunlaştırmanın beşinci sınıf matematik dersinde problem çözme becerisi ve derse karşı tutum üzerindeki etkisi, *E-Journal of New World Sciences Academy*, 5(1), 71-87.

Giren, S. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin "okul öncesi dönem çocuğu için oyun" kavramına ilişkin metaforları. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 12(1), 372-388.

Goldstein, J. H. (2012). *Play in children's development, health and well-being*. Brussels: Toy Industries of Europe.

Gözalan, E. (2013). *Oyun temelli dikkat eğitim programının 5-6 yaş çocuklarının dikkat ve dil becerilerine etkisinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. <http://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> sayfasından erişilmiştir.

Gündüz, Y. & Can, E. (2013). Öğrenci görüşlerine göre ilköğretim ve ortaöğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi ilkelerine uyma düzeyleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 19(3), 419-446.

Gündüz, M., Aktepe, V., Uzunoğlu, H. & Gündüz, D. D. (2017). Okul öncesi dönemdeki çocuklara eğitsel oyunlar yoluyla kazandırılan değerler. *MSKU Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1).

Hazar, M. (1996). *Beden eğitimi ve sporda oyunla eğitimi*, 9-14. Ankara: Tübitay Yayınları.

Horne, S. E. (1980). Classroom management. *British Journal of Teacher Education*, 6(3), 228-235.

Kaplan, Z. (2018). *Okul öncesi öğretmenleri sınıf yönetimi becerileri ölçeğinin geliştirilmesi ve öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <http://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> sayfasından erişilmiştir.

Karatekin, K. N. Ç. (2018). *Okul öncesi öğretmenlerinin iletişim becerileri ile sınıf yönetimi becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. <http://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> sayfasından erişilmiştir.

Kaya, Ö. M. E., Yalçın, V., Kimzan, İ. & Avar, G. (2017). Okul öncesi öğretmeni adaylarının oyun temelli öğrenmeye bakış açıları ve uygulamaya yansımaları. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 27, 800-834.

Kılıç, Ç., & Arslan, S. (2016). Türkiye’de yayınlanan yetişkin eğitime ilişkin makalelerin meta değerlendirmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(2), 865-899.

Kırbaş, Ş. & Atay, A. (2017). Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetiminde yaşadığı sorunlar ve çözüm önerileri. *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 12 (28), 517-538.

Korkut, K. & Babaoğlu, E. (2010). Öğretmenlerin sınıf yönetimi becerisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26, 146-156.

Kozikoğlu, İ. (2018). Okul öncesi öğretmenlerinin değerler eğitimine ilişkin tutum ve görüşlerinin incelenmesi. *International Journal of Turkish Literature Culture Education*, 7 (4), 2698-2720.

- Köylü, M. (2016). *Teoriden pratiğe değerler eğitimi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- MEB (2018). *Milli Eğitim İstatistikleri (Örgün Eğitim)*. https://sgb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_09/06123056_meb_istatistikleri_orgun_egitim_2017_2018.pdf, web adresinden erişilmiştir.
- Ogelman, H. G., & Sarıkaya, H. E. (2015). Okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin değerler eğitimi konusundaki görüşleri: Denizli ili örneği. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 81-100.
- Özdemir, A. & Ramazan, O. (2014). Okul öncesi öğretmenlerinin oyuna ilişkin görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 298-308.
- Özdemir, M. (2010). Nitel veri analizi: Sosyal bilimlerde yöntem bilim sorunsalı üzerine bir çalışma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 323-343.
- Özdoğan, B. (2000). *Çocuk ve oyun*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Özer, A., Gürkan, A. C. & Ramazanoğlu, M. O. (2006). *Oyunun çocuk gelişimi üzerine etkileri*. Elazığ: Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları.
- Patton, M.Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods (3rd Ed.)*. London: Sage Publications, Inc.
- Pehlivan, H. (2012). *Oyun ve öğrenme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Pekdoğan, S. & Korkmaz, H. İ. (2017). Okul öncesi eğitime devam eden 5-6 yaş çocuklarına verilen değerler eğitimine ilişkin öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(37), 59-72.
- Pekince, D. (2010). *Değerlere dayalı sınıf yönetimi*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. <http://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> sayfasından erişilmiştir.
- Seyfullahoğulları, A. (2010). İlköğretim okullarında büyük sınıfların yönetiminde karşılaşılan sınıf içi sorunlara öğretmen yaklaşımı üzerine bir araştırma. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(14), 21-40.
- Seyrek, H. & Sun, M. (2005). *Okul öncesi eğitiminde oyun*. İzmir: Müzik Eserleri Yayınları.
- Silverman, D. (2001). *Interpreting qualitative data: Methods for analysing talk, text and interaction*. London: Sage.

Smith, C.J. & Laslett, R. (1993). *Effective classroom management : A teacher's guide (Second edition)*. Newyork: Routledge.

Stephenson, S. M. (1999). *Approaches to Services Liberalization by Developing Countries*. United States: OAS Trade Unit Studies.

Tarkoçin, S., Berктаş, D.& Uyanık-Balat, G. (2013). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf içi etkinliklerde çocuklarla olan iletişimlerinde kullandıkları değerlerin incelenmesi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 3(2), 37-49.

TEDMEM. (2018). 2018 Eğitim Değerlendirme Raporu. <https://tedmem.org/yayin/2018-egitim-degerlendirme-raporu> sayfasından erişilmiştir.

Toran, M. & Gençgel Akkuş, H. (2016). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerinin değerlendirilmesi: KKTC örneği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(4), 2041-2056.

Tuğrul, B., Aslan, M. Ö., Ertürk, G., & Altınkaynak, Ş. Ö. (2014). Anaokuluna devam eden altı yaşındaki çocuklar ile okul öncesi öğretmenlerinin oyun hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1).

Türk Eğitim-Sen (2018). Ücretli öğretmen araştırması. https://www.turkegitimsen.org.tr/icerik_goster.php?Id=12955 sayfasından ulaşılmıştır.

Uzun, M. & Köse, A. (2017). Okul öncesi eğitimde değerler eğitiminin uygulanmasına yönelik öğretmen görüşleri. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(23), 305-338.

Ülken, H. Z. (2001). *Bilgi ve değer*. İstanbul: Ülken Yayınları.

Ünal, F. (2017). Okul öncesi öğretmen adaylarının "oyun" kavramına ilişkin metaforik algıları. *Route Educational and Social Science Journal*, 4(17), 407-426.

Yavuzer, H. (2000). *Okul çağı çocuğu*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Yılmaz, Z.N. & Aydın, Ö. (2015). İlköğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerilerine ilişkin algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(1), 148-164.

Yoleri, S. (2017). *Okul öncesi eğitimde sınıf yönetimi*. Ankara: Eğiten Kitap.

Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

